

การสรุปรายงานผลการดำเนินงาน โครงการการจัดการความรู้
ด้านอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วม
เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย ตำบลสะ
ลอง อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่

คำนำ

หมู่บ้านพระบาทสีรอย หมู่ที่ 6 ตำบลสะลวง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ มีลักษณะภูมิประเทศเป็นเขตป่าเบญจพรรณ ป่าสน และป่าดิบเขา ระดับความสูงตั้งแต่ 800-1,200 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง บริเวณหมู่บ้านอยู่ในระดับสูง 900-1,000 เมตร เหนือระดับน้ำทะเลปานกลาง ระบบนิเวศป่าที่สมบูรณ์ทำให้พื้นที่มีความเขียวชอุ่มตลอดทั้งปี ระบบนิเวศหมู่บ้านพระบาทสีรอย มีลำห้วยแม่เลาะไหลผ่านบริเวณหน้าวัดพระบาทสีรอยและหมู่บ้านบรรจบกับห้วยแม่เต่ารู แล้วไหลลงสู่ลำน้ำแม่ริมที่บ้านหนองก่าย ตำบลสันป่ายาง อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

หมู่บ้านพระบาทสีรอย หมู่ที่ 6 ตำบลสะลวง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่ ถือเป็นทุนทางสังคมที่สามารถแปรเปลี่ยนมาเป็นทุนทางเศรษฐกิจ ในการเพิ่มรายได้และพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งต้องมีการส่งเสริมและพัฒนาท่องเที่ยวชุมชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน จึงเป็นที่มาของโครงการ “การจัดการความรู้ด้านอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านพระบาทสีรอย ตำบลสะลวง อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่” เพื่อดำเนินการจัดเก็บองค์ความรู้อัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชน และดำเนินการส่งเสริมชุมชนจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วมในชุมชนบ้านพระบาทสีรอย สอดคล้องกับยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับเศรษฐกิจฐานราก ภารกิจการทำงานบำรุงศิลปวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ผู้จัดทำรายงาน

แบบรายงานผลการดำเนินโครงการ

ประเภท โครงการ () งานปกติ (✓) งานพัฒนา

หน่วยงาน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

1. **ชื่อโครงการ:** การจัดการความรู้ด้านอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีส่วนร่วม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย ตำบลสะลวง อำเภอมะเริม จังหวัดเชียงใหม่
2. **ผู้รับผิดชอบโครงการ:** อาจารย์นิชริมา บุญเฉลี่ย
3. **โครงการยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566** อยู่ภายใต้โครงการหลักที่ 2 โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับเศรษฐกิจฐานราก
4. **ประเภทโครงการ:** โครงการพัฒนา
5. **เป้าหมายโครงการ:** พัฒนาท้องถิ่นด้านเศรษฐกิจ
6. **พื้นที่ดำเนินโครงการ:** หมู่ 6 บ้านพระบาทสี่รอย ตำบลสะลวง อำเภอมะเริม จังหวัดเชียงใหม่
7. **ตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการ**

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567							
		ไตรมาส 1 (ต.ค. - ธ.ค.66)		ไตรมาส 2 (ม.ค. - มี.ค.67)		ไตรมาส 3 (เม.ย. - มิ.ย.67)		ไตรมาส 4 (ก.ค. - ก.ย.67)	
		แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
เชิงปริมาณ									
1. ชุดองค์ความรู้ด้านอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย	ชุด	-	-	-	-	-	-	-	-
2. พิพิธภัณฑ์ออนไลน์	แห่ง	-	-	-	-	1	-	-	-
3. ชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม	แห่ง	-	-	-	-	1	-	-	-
เชิงคุณภาพ									
1. ชุมชนตระหนัก รู้คุณค่าอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเอง	ชุมชน	-	-	1	1	-	-	-	-
2. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ	คะแนนเฉลี่ย	-	-	3.51	4.50	-	-	-	-
เชิงเวลา									
1. กิจกรรมเป็นไปตามแผน	ร้อยละ	-	-	80	80	20	-	-	-

8. ผลการดำเนินงานของโครงการ

8.1 ผลผลิต (Output)

- 1) ได้จัดเก็บองค์ความรู้อัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย
- 2) ชุดองค์ความรู้ด้านอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย

8.2 ผลลัพธ์ (Outcome)

- 1) ชุมชนบ้านพระบาทสี่รอยมีส่วนร่วมการจัดเก็บองค์ความรู้อัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2) ชุมชนบ้านพระบาทสี่รอยมีส่วนร่วมในการจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ออนไลน์

3) ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเชิงวัฒนธรรมบ้านพระบาทสี่รอย

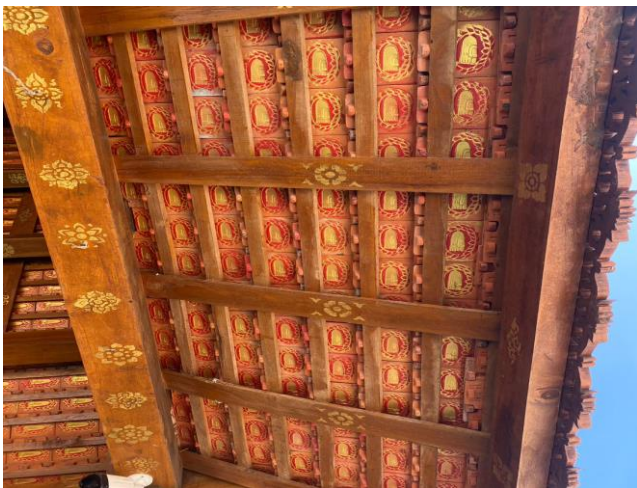
8.3 ผลกระทบ (Impact)

- 1) ชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย ได้พัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับเศรษฐกิจฐานราก
- 2) การมีส่วนร่วมชุมชนในการกิจการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของท้องถิ่น

9. ภาพกิจกรรม

9.1 กิจกรรมจัดเก็บองค์ความรู้ด้านอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย

ดำเนินการจัดประชุมคณะทำงาน วางแผนการดำเนินโครงการ และดำเนินการลงพื้นที่ชี้แจงโครงการแก่ผู้นำชุมชนและเก็บข้อมูลองค์ความรู้ด้านอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย ในวันที่ 20 – 21 พฤษภาคม 2566 ณ ชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย ตำบลสะลวง อำเภอแม่อรม จังหวัดเชียงใหม่

ภูมิปัญญา

เกษตรกรรม ชุมชนบ้านพระบาทศรีรอย ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวน พื้นที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การทำเกษตร (การทำเกษตรในพื้นที่ป่า) ได้แก่ การปลูกพืชชนิดในพื้นที่ยารธรรมชาติ การเก็บผลผลิตจากป่ามาใช้ประโยชน์ และการใช้พื้นที่ในการทำเพาะปลูกในบางช่วง ผลผลิตที่ได้ เช่น น้อย ก้อ พลับ สาขี พลับ กล้วยไฟร เมี่ยง

อุตสาหกรรมและหัตถกรรม นอกจากการทำเกษตรแล้ว คนในชุมชนยังรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการแปรรูปผลผลิต เช่น น้อยดอง กล้วยไฟร เมี่ยง ที่สืบทอดภูมิปัญญาจื้นดอยจากรุ่นสู่รุ่น ทำให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองทางเศรษฐกิจได้ ตลอดจนการผลิตและการจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การทำลูกประคบสมุนไพร

ศูนย์กลางในการจำหน่าย ภายในชุมชน มีร้านค้ากลางคือศูนย์วัดพระบาทศรีรอยซึ่งเป็นศูนย์กลางในการจำหน่าย ส่งออกผลผลิตทั้งทางด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมของชาวบ้านในชุมชน ทั้งผู้บริโภคทั้งในจังหวัด และต่างจังหวัด

การแพทย์แผนไทย กลุ่มแม่บ้านในชุมชนหมู่บ้านพระบาทศรีรอย มีการระดมการจัดการป้องกันและรักษาสุขภาพของสมาชิกในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้ เช่น การตรวจแผนโบราณ การประคบสมุนไพร

การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชุมชนบ้านพระบาทศรีรอย มีการอนุรักษ์อ่างเก็บน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภค และการจัดการป่าต้นน้ำอย่างเป็นระบบ เพื่อรักษาความสมดุลและยั่งยืน

กองทุนและสวัสดิการชุมชน บริเวณลานกว้างหน้าวัดพระบาทศรีรอยมีร้านค้าชุมชนซึ่งถือเป็นศูนย์กลางในการจำหน่าย และส่งออกผลผลิตทั้งทางด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมของชาวบ้านในชุมชน ทั้งผู้บริโภคทั้งในจังหวัด และต่างจังหวัด

การจัดการท่องเที่ยว คนในชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการ พัฒนาศูนย์ของชุมชนได้ตามบทบาท เช่น มีศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาทางการทำเมี่ยง ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาเกษตรผสมผสาน

ศาสนาและประเพณี

ประเพณีต๋อขี้ดอย จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีก่อนวันขึ้น ๑๕ ค่ำเดือน ๓ เดือนจากวัดหนองท้ายขึ้นไปในจังหวัดพระบาทศรีรอย

มีการประกอบพิธีทำบุญตักบาตร พระภิกษุสงฆ์ สามเณร และสงฆ์พระบาทศรีรอยเพื่อเป็นการสืบทอดเจตนาของบรรพบุรุษชาวเจ้าศรีว้อย นักบุญแห่งล้านนาไทยและพุทธศาสนิกชนผู้เลื่อมใสที่ได้ประพฤติปฏิบัติเป็นแบบอย่างแนวทางให้ชนรุ่นหลังได้ติดตามแนวทางปฏิบัติสืบต่อไป

โดยจะมีการตั้งขบวนแห่ ณ วัดหนองท้ายจะมีการเดินขบวนแห่ขึง กอง เดินขึ้นไปวัดพระบาทศรีรอย โดยเริ่มเดินตั้งแต่ตอนค่ำเวลา ๒๐.๐๐ น. เป็นต้นไป จนถึงวัดพระบาทศรีรอยเช้าในวันเพ็ญขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๘ แล้วก็ประกอบพิธีทำบุญตักบาตร ระบะการก็ใช้ในการแห่ขบวนขึ้นไปยัง วัดพระบาทศรีรอยรวมถึงหมดประมาณ ๑๐ กิโลเมตร

พุทธศาสนิกชนเป็นจำนวนมากร่วมเดินทางมาทั้งในจังหวัดเชียงใหม่ และต่างจังหวัดเพื่อมาร่วมขบวนด้วยกันทุกๆ ปี โดยได้รับพระราชทานน้ำสรงรอยพระบาทศรีรอย

ศิลปกรรมและสถาปัตยกรรม

วัดพระบาทศรีรอยมีสิ่งน่าสนใจหลายจุด เช่น พระอุโบสถหลังใหม่ พระวิหาร หอไตรและปโบราณวัตถุชิ้นสำคัญของที่นี่ คือ รอยพระบาท

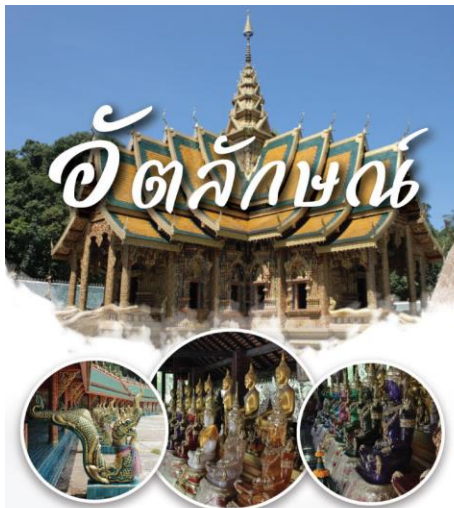
หอไตรหรือศาลาประดิษฐานพระพุทธรูป รูปหล่อ และรูปเหมือนของพระเกจิอาจารย์รอบทั้งรูปปั้นเทพเทวดาต่างๆ ที่พุทธศาสนิกชนชาวล้านนาเคารพบูชา และยังมีพระพุทธรูปของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๒๗ พระองค์

วิหารจตุรมุขทรงนาคพระอุโบสถเป็นทรงจตุรมุขชั้นเดียว มีลักษณะเป็นงานสถาปัตยกรรมไทยล้านนาประยุกต์ด้านหน้าพระอุโบสถไปจนถึงทิศ ล้อมรอบยอดเป็นยอดปราสาทฉัตรโดดเด่นสวยงาม

คืออาคารประดับประดาด้วยยอดฉัตรวิจิตร ทางเข้าหน้าวัดเป็นบันไดนาคายนาคทุกด้าน

" เป็นรอยเท้าพระพุทธรูปเจ้าแห่งแรก (รอยพระพุทธรูป) จากการบันทึกทางประวัติศาสตร์ ถูกพบครั้งแรกสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงครองราชย์เมื่อประมาณเกือบ ๑๐๐ มาแล้ว "

จัดทำโดย

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Faculty of Humanities and Social Sciences
Chiang Mai Rajabhat University

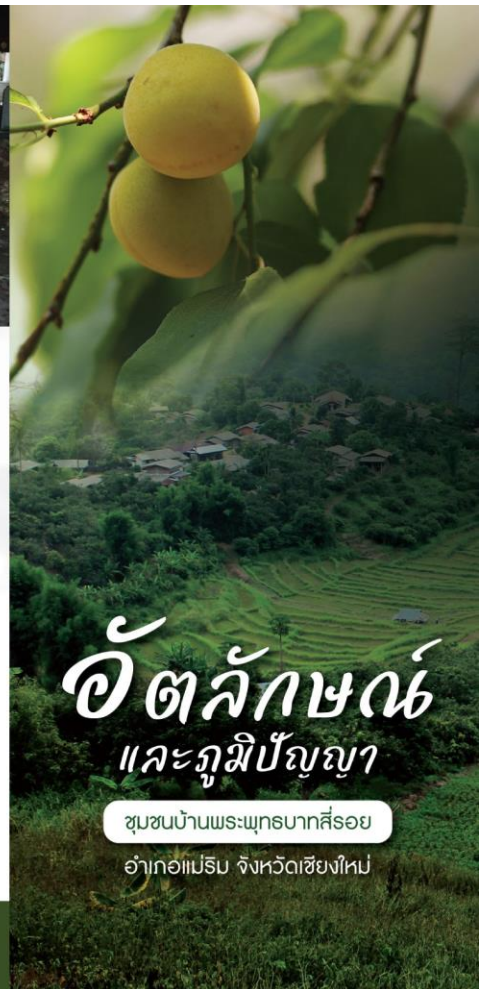
วัดพระพุทธรูปสำริด

เป็นวัดที่ตั้งอยู่ใน ต.สะลวง อ.แม่อิง จ.เชียงใหม่ บนพื้นที่โดยรอบ มีความสวยงามร่มรื่นเป็นอย่างมาก เพราะรอบล้อมไปด้วยภูเขาและป่าไม้อันอุดมสมบูรณ์ มีสิ่งก่อสร้างสถาปัตยกรรม ที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว และเป็นที่น่าสนใจของ " รอยพระพุทธรูป "

๑. รอยพระบาทของพระพุทธรูปจากสมัย
เป็นรอยแรกสมัยใหญ่ยาว ๑๒ คืบ
๒. รอยพระบาทของพระพุทธรูปจากสมัย
เป็นรอยที่ ๒ ยาว ๙ คืบ
๓. รอยพระบาทของพระพุทธรูปจากสมัย
เป็นรอยที่ ๓ ยาว ๙ คืบ
๔. รอยพระบาทของพระพุทธรูปจากสมัย
(ศาสนาปัจจุบัน) เป็นรอยที่ ๔ รอย
เล็กสุดยาว ๔ คืบ

อุโบสถของวัดพระพุทธรูปสำริด เป็นอุโบสถที่มีพระพุทธรูปปางนาคปรกขนาดใหญ่ ภายในมีภาพจิตรกรรมเป็นรูปพระพุทธรูปประทับนั่ง ปฏิตะนอบ หลายองค์ให้กราบบูชา

อัตลักษณ์ และภูมิปัญญา

ชุมชนบ้านพระพุทธรูปสำริด

อำเภอมะแมร์ จังหวัดเชียงใหม่

12.2 ความก้าวหน้าในการดำเนินงานแต่ละไตรมาส (ร้อยละสะสม)

กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน (ร้อยละสะสม)				ผลการดำเนินงาน (ร้อยละสะสม)			
	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566				ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567			
	ไตรมาส 1 (ต.ค. - ธ.ค.65)	ไตรมาส 2 (ม.ค. - มี.ค.66)	ไตรมาส 3 (เม.ย. - มิ.ย.66)	ไตรมาส 4 (ก.ค - ก.ย.66)	ไตรมาส 1 (ต.ค. - ธ.ค.66)	ไตรมาส 2 (ม.ค. - มี.ค.67)	ไตรมาส 3 (เม.ย. - มิ.ย.67)	ไตรมาส 4 (ก.ค - ก.ย.67)
1. จัดเก็บองค์ความรู้ด้านอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย	-	20	100	-	-	-	-	-
2. ส่งเสริมชุมชนจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ออนไลน์อย่างมีส่วนร่วม	-	-	20	100	-	-	-	-
3. ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเชิงวัฒนธรรม	-	-	-	-	ขอขยายระยะเวลา ครั้งที่ 2 ถึง 31 กรกฎาคม 2567			

1. การใช้จ่ายงบประมาณ

13.1 ผลการเบิกจ่ายของโครงการ

งบประมาณที่ได้รับการอนุมัติ	การเบิกจ่ายจริง	คิดเป็นร้อยละ	คงเหลืองบประมาณ
100,000	79,840	79.84	20,160

13.2 ผลการเบิกจ่ายของกิจกรรม (ระบุกิจกรรมแผนการใช้จ่ายเงินแต่ละไตรมาส)

กิจกรรม	งบประมา ณรวม	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566								ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567							
		ไตรมาส 1 (ต.ค. - ธ.ค.65)		ไตรมาส 2 (ม.ค. - มี.ค.66)		ไตรมาส 3 (เม.ย. - มิ.ย.66)		ไตรมาส 4 (ก.ค - ก.ย.66)		ไตรมาส 1 (ต.ค. - ธ.ค.66)		ไตรมาส 2 (ม.ค. - มี.ค.67)		ไตรมาส 3 (เม.ย. - มิ.ย.67)		ไตรมาส 4 (ก.ค - ก.ย.67)	
		แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
1. จัดเก็บองค์ความรู้ด้านอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนบ้านพระบาทสี่รอย	26,500	-	-	-	-	51,840	51,840	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. ส่งเสริมชุมชนจัดสร้างพิพิธภัณฑ์ออนไลน์อย่างมีส่วนร่วม	54,000	-	-	-	-	-	-	28,000	28,000	-	-	-	-	-	-	-	-
3. ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนเชิงวัฒนธรรม	19,500	-	-	-	-	-	-	-	-	ขอขยายระยะเวลา ครั้งที่ 2 ถึง 31 กรกฎาคม 2567							
รวม	100,000	-	-	-	-	51,840	51,840	28,000	28,000	-	-	-	-	-	-	-	-

2. ผลการดำเนินงานของโครงการ

14.1 การประเมินผล

☐ บรรลุ ร้อยละ.....☐ ไม่บรรลุ ร้อยละ.....☒ ไม่สามารถประเมินผลได้ เนื่องจาก โครงการยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ

3. วิธีที่ใช้ในการประเมิน

ประเมินผลจากรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการ

4. ปัญหาอุปสรรค

-

5. ข้อเสนอแนะ

-

ลงชื่อ นิพิตา บุญเฉลียว ผู้รายงาน
(อาจารย์นิชธิมา บุญเฉลียว)

ลงชื่อ ดร.สัญญา สะสอง หัวหน้าหน่วยงาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สัญญา สะสอง)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์